

3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. *Μακ. VI 3/1970*

Α
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / 20-10-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις). *Κοπανός*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Κοπανός*...), Ἐπαρχίας *Ναούσα*...,
Νομοῦ *Ἠμαθίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Καβα...*
Μηκίδου... *Ναύρου*. ἐπάγγελμα *δ.δ.ε.μαζα*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *ἔξ. 167*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ναυαβιάνου*... *Γεώργιος*.....
τοῦ Χρήστου.....
ἡλικία... *60*.... γραμματικαὶ γνώσεις... *Ἠλώφιστος*.....
Δημοτικῶν..... τόπος καταγωγῆς *χωρίον*.....
Κοπανός.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *δ.δ.ε.σποράν : Καψούρα, Γιάχτσι...*
Μπορβίνα ... Βοδινή : Κουτίχα.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *διατηρῶντο... αἱ ἰδίαι... περιοχαὶ*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *ἀνῆκον...*
εἰς δύο γαιοκτήμονας, ἑξ. δ.ε. εἰς ἑλλην. καὶ εἰς ἰσὺρμους
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *ὁ πατὴρ... διατηρεῖ... συγκεντρωμένην... τὴν...*
περιουσίαν... καὶ μετὰ τὸν γάμον... εἰς... τέκνων... του

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἢ συγχρόνως... μὲν τὴν... γεωργίαν... καὶ κτηνοτροφίαν... συγχρόνως...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἢ συγχρόνως... καὶ μὲν τὴν γεωργίαν.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *εἰς τὰ κτήματα... εἰργάζοντο... οἱ χωρικοὶ... κατὰ διμοχλίαν... μὲν... δουλοκρατίαν... κατὰ διμοχλίαν...*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.). *κατὰ διμοχλίαν. Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;... ἢ... κοινωνικὰ... τὸν... εἶδος... μὲν... μισακάτορες...*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς εἶδος...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρου... ἐχρησιμοποιοῦντο ἐποχικῶς... τοῦ θέρου... ἐργάται... κατὰ διμοχλίαν... εἰς εἶδος...*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ἐχρησιμοποιοῦντο... δοῦλοι καὶ δοῦλαι... τοῦ θέρου... μὲν... βερόσια...*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς τὴν γῆν... εἰς... ἄλλου... τόπου... εἰς... ἐργασίαν...*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... *εἰς... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;... εἰς...*

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

ἔχρησιν αὐτοῦ με ζωϊκὴν κόπρον.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... ἐκ 1925 .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..... χρησιμοποιοῦνται .....

ἀπὸ ἐκ 1920 .....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

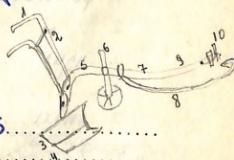
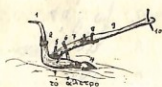
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ..... ἐχρησιμοποιοῦτο μόνον ἀπὸ τὸν ἀρότρον ἡ προμήθεια καὶ ἐγένετο ἐκ Βεροῖας .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. κερὸν 4. ὄνι 7. σταβὰρ 10. χάνα x 60

2. - 5. σταβὰρ 8. βίρρα

3. ἐπίτι 6. ρόδα 9. βίρρα

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1935 .....

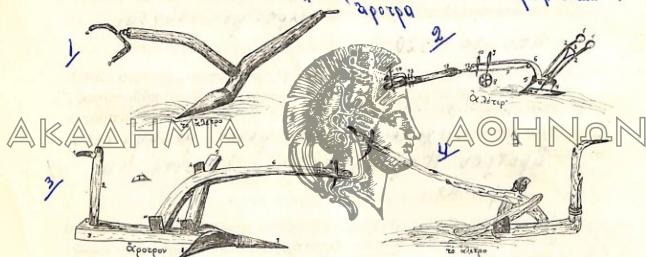
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... 1950 .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1950.....

5) Μηχανή ἀλώνισμοῦ ..... 1935.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. τὸ κατασκευάζει... 91...
.. δ. αὐτὸς .. ἐκ τῆς ἐκ τοῦ χωρίου ..

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; - 1 χρησιμοποιοῦντο τὰ ὑφ' ἀριθμ. 3 καὶ 4 ἄροτρα

3) Ὑχογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. ἔχρηγον δὲν χρησιμοποιεῖται ξύλινον ἄροτρον

1. ροχ. βί. β. α.	6. ἄ. χ. ἔ. ρ. 1.	11. ....
2.	7. β. ρ. ἄ. 7.	12. ....
3. π. ρ. α. 3.	8. ἄ. ν. ἔ. 1.	13. ....
4.	9. ἄ. ν. ἔ. 1.	14. ....
5. β. π. ἔ. 1.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἰχνογραφία τοῦ ὕνι... ὕνι... εἶδος...
ἔστιν... χωραφιδῶν... (ὕνι ὅτι ἀρότρον...)

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Δὲν ὑπάρχει...

ἡ μορφή τοῦ ἀρότρου... ἐνομογενήσαν... ἐπὶ τῇ...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;...

Ἦτο ἡ μορφή τοῦ ἀρότρου... ἐπὶ τῇ...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

σκεπάρνι - πριόνι - ἀρίδι - ρινί...

πριόνι

ἀρίδι

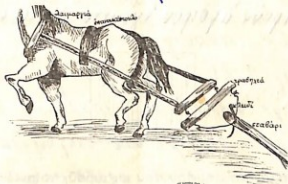
ρινί ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

τὸ ἄροτρον φέρει τὰ καύωθι διὰ τὴν βύσιν
 του εἰς τὸ ἄροτρον 2) χαμοῦτι 3) χαρνὴ
 4) τραβαστὰ 5) εἰσινί.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. 1) ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ, πορτάνις καὶ αἱ ὑπηρεταί.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) τὰ βόδια ἐφύονται εἰς τὸν βύχον διὰ παραθετήσιν τοῦ χαμοῦτι των ἀνάμεικτα εἰς τὰ δύο βύχονα.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρῶν ἄροτρον... τὰ βόδια καὶ τὸ σιδηρῶν ἄροτρον εἶναι ἑξῆς μὲν τὸ ζεύξιμο εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μέ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία). ὁ γεωργὸς μακροθύνη τὰ βόδια μὲ σχοινί. αὐτὸ δὲνεται εἰς τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν.

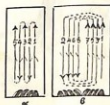

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα... με τὸ εὐθεῖον ἄροτρον ἐγίνετο
ὡς τὸ... σχεδιάγραμμα... (α)..., τὸ ὄργωμα με

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

τὸ εὐθεῖον ἄροτρον ἐγίνετο ὡς τὸ σχεδιάγραμμα (β)

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδες, ντάμις, σισαπές, μεσθράδες κ.λ.π.); Ἡ σπορά ἐγίνετο εἰς χωρὶς... δηλ.

δὴ... σπορίδες...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοὺς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; Ὁ χωρὶς... ἐγίνετο με αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; εἰν ὑπάρχει τὸ πᾶν... καὶ ἡ σπορά νὰ γίνεταί με σκαπάνην...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων ἐγίνετο με τὸ ὕνι βαθιά...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... *εἰς... ὄρεας... καὶ... εὐβοῖαν... πρὶν... ἐπὶ... κυρίως... εὐβοῖαν... τοῦ ἀγροῦ* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἔγινοντο... 3. ὀργώματα...*

τὸ πρῶτον ἐγίνετο ἀπὸ... 1. 15. Ἀνγόνετον... καὶ...

ἔγινετο... χιουκουσίε... τὸ δεύτερον ἐγίνετο... ἀπὸ...

1. 30. 3. εὐεμβρόν... καὶ ἔγινετο... σταυρωμα... τὸ τρίτον

ἔγινετο... κυρίως... εὐβοῖαν... καὶ ἔγινετο... ἀπὸ... 1. 0 καὶ... 15. Δεκεμβρ.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπατήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἔγινοντο... 3-4. ὀργώματα... καὶ ὅποια ἔγινοντο... σταυρωμα .....

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ..

Ἀφίεντο... ἀσπαρτο... 1. 2. χρόνια... πρὶν ἀνάπαυσι

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἔγινοντο... 3. ὀργώματα* .....

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *ἔχρησιμα ποι...*

ἔγινε... ὁ... τορβαί, εἰ... ὅν... ἐτίθειτο... ὁ... σπόρος... καὶ

ἔξ' αὐτοῦ ἐτραβῶντο... καὶ... ἐσκορπίζετο .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ...

σιδηρᾶν ράβδον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντρου, ἢ ὅποια ἐξίχεται κουρράδια.....

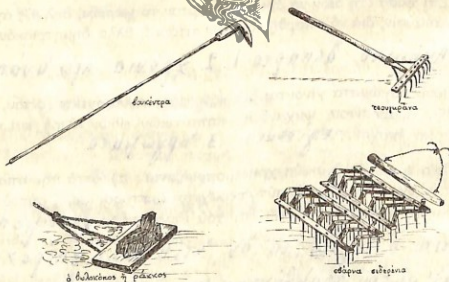
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Δὲν ἐξίχεται σκαφὶς ἐπορὰ μὲ σκαλίδα ἢ τσαπί.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

ἡ χρήση μασσούντο α. καμάρι β. τσίπα
καὶ γ. χάρρι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

δύο ἡ χρήση μασσούντο βοηθοὶ εἰς τὰ ὄργω-
μα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ἡ καλλιέργεια τὰ ἴδια χωράφια ἢ σπορὰ
τῶν ὀσπρίων ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια
ἐγένετο μὴ τὰ χεῖρα αὐτῶν τῶν αὐθαϊῶν

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ....

διὰ τὰς τρο-
φὰς τῶν ζώων (ρόβη-σανόν-τριφύλλι) ὅπως
μὴ καλλιερροῦντο τὰ ἀδύνατα χωράφια

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-λων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

ἡ φυτεύοντο εἰς αὐλάκια

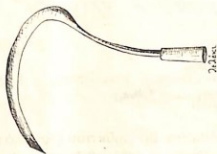
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ...
 ...
 ...
 ...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Με κοβὰ**

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ οδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

... **Ἡ κόψη τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο οδοντωτή**
 ... **τῇ κοβᾷ ἦτο ὁμαλὴ** ...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; **Ἡ** ...

χειρολαβὴ ἦτο ξύλινη καὶ μυζινδρινή...
ὁ σιδηροῦς σκελετὸς δὲν εἶχε ξεχωριστὸ ὄνομα

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὰ κατεσκεύαζον... κίθιοι... περὶ...
...καὶ... ἐν Ν. αὐτοῦ...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Μόνον ὁ θερίζων... τῶν ρεβιθίων... καὶ... τῆς ρόβης ἐγένετο... δι' ἐκρίζωσιν... διὰ τῶν χειρῶν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κροπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἄνω... ὀ. βλ... μίχρη... μίχρο...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἔχ. χορτο...
...ἀκα... ἀκα...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Ἄνω... τοῦ θερίζοντος... οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ καὶ παρελθόντων... ἀπ' αὐτῶν... τὰ δράγματα...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρός) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τοῦ θερίζοντος... πολλὰ δράγματα μαζί... καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν... εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν... κατεύθυνσιν...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *κουράζονται* ... *ἐνδύνη* .....

γ. Οἱ θερίσται.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερίσται, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; *ἔθελον* .....

ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἤρχοντο τοῦρμα ..
παγγελματίαι θερίσται ἐν Καραχάδ ..
βας .....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν) .....

Ἡ ἀμοιβή ἦτο μετὰ ἡμερομίσιον ἢ ἐξ ἀπο-
κοπῆς κατὰ ἐντάλμα .. *Ἡ ἀμοιβή ἦτο ἐν ἐνδύσει* ..
εἰς εἶδος ὅταν ἤρχοντο μετὰ ἡμερομίσιον ..
τοῦ ἐκδίδου καὶ ἐργασίᾳ .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... *μετρίμοι* .....

ἄνδρες ἢ γυναῖκες ἔταποθέτουν παραλά-
ρη εἰς τὸ ἀριστερὸ χεῖρ διὰ προφύλαξιν ..
εἰς τὴν μέσην μετρίμω ἐταποθέτουν ..
φωνάρι .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ὁ θερισμὸς ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 1. Ἀπριλίου

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐτραγουδοῦσαν τὰ γνωστὰ καὶ δημοτικὰ τραγούδια

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμικόν

Εἰς τὸ τελευταῖον χωράφι ἀφήνεται ἓνα μέρος ἀθέριστον διὰ τὸ καλὸ τοῦ νοικοκύρη

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

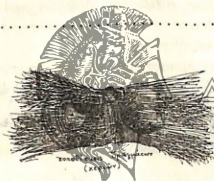
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... τὰ δεμάτια τῶν

σταχύων ἐγίνετο αὐτοῦ χρόνου μετὰ τὸ θερισμὸν

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὸ δέσιμο ἐγίνετο ὑπὸ τῶν καθάρων ἢ...
 μεταφορὰ τῶν ἀγαθῶν ἐγίνετο ὑπὸ...
 τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν τὸ δέσιμο
 ἐγίνετο μὲ τὴν καταβὰ τοῦ σταφίου
 ἐργασίαν ἐκχωρετο δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ἐκωχύντρινοντο εἰς ὠρισμένα μέρη...
 τοῦ ἀγροῦ ἐκποθετοῦντο σεαυρωτά...
 ἀνά 22 εἰς σωρούς πῶν ἐχέχοντο...
 κατά βας

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Ἡ καλλιέργεια ἀρχίζει τὸν φεβρουάριον
ἢ Μάρτιον μῆνα ἡ σπορά ἐχίνετο
ἀρχὰς Μαρτίου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων
ἐχίνετο μὲ καβὰ.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, πριφύλλα, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ διατροφή μὲ πριφύλλα καὶ βίκον ἡ καλλιέρ-
γεια ἀπαιτοῦν ἀρχώματα, ξήραναι, σπορά, πότισμα.
Ἡ κοπή ἐχίνετο μὲ κόβαν. Ἡ ξήρανσις ἐχίνετο εἰς
τὸν ὄρειον καὶ ἡ φύλαξις εἰς τὰς ἀποθήκας.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Ὁ σανὸς ἐθερίζετο τὸν Ἰανουάριον.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Διὰ τὸν
θερίσμον τοῦ σανοῦ ἐχρησιμοποιοῦντο
ἡ κόβαν.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) διὰ τὸ... χύρισμα... καὶ... τὸ... μα-
 βεσμα... τοῦ... χώρου... ἐκρημνοποιεῖτο... ἢ βίχα
 (δεκράν), διὰ τὸ... δέσιμο... ἐκρημνοποιεῖτο...
 ὡρμα ἢ γροισὶ ἢ ἐπὶ ἄλλοις ὡς καὶ εἰδικὴν Κάσα

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συνεκεντρώνοντο... εἰς ἄλλην... θέσιν...
 " ἄλωνα... ἐπὶ αὐτῇ... καὶ... εἰς... τὴν...
 αὐλὴν... τοῦ... ἐπιχειροῦ...
 .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος, ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως...

Ὁ χώρος... ἐκρημνοποιεῖται... θεμωνιά... ἡ τοποθέτησις...
 ἐκρημνοποιεῖται... εἰς σωρὸν... εἰς σταυρωτὰ... δεμάτια...
 .....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνι-
 σμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Διὰ τὸν... ἐκρημνοποιεῖται...
 τῶν... δημητριακῶν... ἀπὸ τὰ... εἰδικὴν... ἄλωνα...
 Ὁ χωρὶς... τοῦ... καρποῦ... ἀπὸ... τὰ... ἄχυρα...
 ἐκρημνοποιεῖται... εἰς... μίαν... ἄλωνα... τοῦ... ἄλωνα...
 .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... εἰς... ἄλωνα... ἐκρημνοποιεῖται... ἐντὸς... τοῦ...
 συνοικισμοῦ... καὶ... εἰς... τὴν... μίαν... αὐτῶν...
 .....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

.. καθ. διμοχλῖντα εἶχε τὸ διμό. τη. ....
.. ὁρῶνι .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .. ὁρῶνι
φα. ἡρχεβε. 1. ἰουν. α. καὶ. 7. η. η. γ. ἀρχε. ἀρχ. α. του

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

.. ἐχρησ. ποσειδόν. το. ὁρῶνι. α. π. δ. ἀπειδο. ....
.. ἐκ. χώματος .....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

.. ἐχ. α. του. καθ. ἀρι. ε. α. ἐκ. τῶν. χόρ. των. ....
.. π. ὁ. τ. ε. α. καὶ. ε. οὐ. α. ε. α. ....

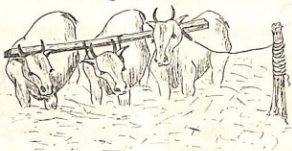
- 9) Ὡς ἂν ᾖ προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

.. ε. α. ε. ἡρχε. β. ὠρ. ε. β. η. η. ἡμέρα. ἢ. ὥρα. ....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
υπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Ἡ τοποθέτησις ἐγίνετο μὲ τὰ σταχύα πρὸς
τὰ μέγα τὰ ἀηχάματα τῶν σταχυῶν πρὸς
ἀλωνισμόν ἐγίνετο διὰ τῆς χειρὸς.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

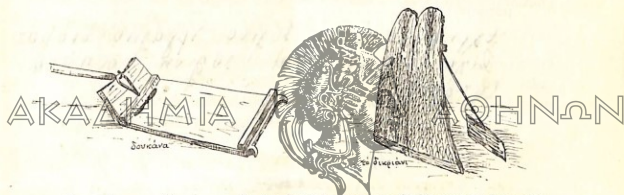
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενός στήχερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗτοι ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Αὕτως ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ ἀλώνισμα διὰ...
καταπατήσεως τῶν σταχυῶν.....
.....
.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
αἱ οὗτοι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .. Διὰ τῶν ἀγρῶν ..

... καὶ μὲν ἐκρησσομένη τε. εἰδὶ καὶ σανὶς ... οὐδὲ μὲν
... δουκάνα ... διαστάσεων ... 1,5 μ. ... με ... τεμάχια
... κρηροῦ ... ἴδου ... ἢ ὅποια ... ἐκέρχεται ... ἐπὶ τῶν ... ὅ-
... ὦν ... ἢ ἀγρόφων ... συκκιῶν ... ἐκέρχεται ... ἀγρῶν ...
... ἡ προμήθεια ... ἐκέρχεται ... ἐκέρχεται ... ἐκέρχεται ...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει τὴν 4^{ην} πρωΐνῃν...
 διακόπτεται δὲ τὴν 5^{ην} ἀπογευματινῇν...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ἐκρημοποιεῖται ξύλον... ἐργαλεῖο... ἀνάμαλι
 διχά... δουκράνι... καὶ... ξύλινη... χονδράτα...
 (ψαλίδι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὰ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τῶς ἀκόππους στάχυν ; .....

τὴν καὶ διχάλι ὁ γεωργὸς ρίπτει...
 ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ ἀκόντου... στάχυν...

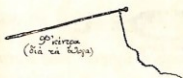
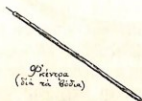
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ἐκρημοποιεῖται βουκέντρα... διὰ τὰ κόδια...
 καὶ μαφίμι... διὰ τὰ ἀγογά...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

... τὰ ἀπλώματα τῶν σταχύων ὀνομάζοντο στρώσεις... ἐκχύνοντο μία... στρώσις τὴν ἡμέραν

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... ὀνομάζοντο κότσαμα

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

... ἠγωνίζοντο οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... εἰς ὑπῆρχον ἄλλοι τρόποι χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

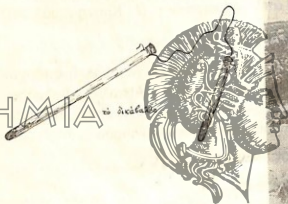
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ χίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.)... *ἐν κοπάνισμα ἔχρη-
σιμοποιεῖτο διὰ τὸν ἀχνηφόρον... καὶ φακῆς...*

κόπανος ἐτραυμάδι

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα
μακροῦ ἀνὰ δὲ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;... *διὰ... τοῦ κοπάνισμα... καὶ φακῆς...
δὲν ἐχρησιμοποιεῖν... ἔπειτα... πρὸς...
ἐχρηστοῦ... διὰ... χονδρῶν... ἐξ...*

- 21) Ποῦ ἐτοποιετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν στάχυν, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

το. καθ. ...
 λειώμα ... ἐξήντητο ... ἐπὶ τοῦ ... ἐδάφους ... ἐκ κορυφῆς ...
 δὲ ... 4-5 ... ἐπὶ τῶν ... τὴν ... ἡμέραν ... ἡσυχίαν ...
 ἐκ τῶν ... χωρὶς ... τῆς ... φακῆς ...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

ἐτραγουδοῦντο ... τὰ ... χωρὶς ... κατὰ ... τὴν ... ἐπο-
 ρὴν ... δημοτικὰ ... τραγούδια ... δίστιχα ...
 φράσεις ... εἰδικὰ ... διὰ ... ἐξήντητο ...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωναριστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

το. 1935 ...
 διὰ τὴν ... μηχανὴν ... ἐξήντητο ...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ ;

ἀνομομαχόντο ... κατὰ ...
 ἐξήντητο ... ἢ ... βίβα ... καὶ ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ὁ σωρὸς εἶχε σχῆμα ἐπίμνητον οὐδὲν
ἀνεμίζμενον ἐπονοθεῖτο ὑπὸ τὸν σωρὸν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.....

τὸ λίχνισμα γίνεται μὲ τὴν βίγα καὶ
τὸν χονδρὰ χ.α

(χονδράτα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

τὸ λίχνισμα γίνεται ὑπὸ ἀνδρῶν ἢ γυναι-
κῶν· ὁ παρὶς δὲ καὶ ὑπὸ παιδῶν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρὰ ἀλῶνιστα τεμάχια τῶν σταχύων ἐ-
λίσσονται εἰς βίγα· ὁ ἀποχωρίζεται τοῦ καρ-
ποῦ ἀπὸ τὰ εἰς βίγα γίνεται δὲ ἀλῶνισμα
τὰ δευτέρου λίσσισμα γίνεται εἰς τὸ ἴδιον ἀλῶνισμα.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

..τὸ. *βίνδιμα*. ἐγίνετο...ὡς. *συνήθως*..τὸ. *ἀνέ-
 μισμα*..τοῦτο. ἐγίνετο..μόνον..διὰ. τὸ. *αιτάρι*..
αἶν..εἶχε..τοῦτο. *ἰδιαίτερα*..*ονομασία*.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..ὁ. *ἀποχωρισμὸς*..ἐγίνετο..μὲ. *εἰδικὰ*..*κόσκινα*..
διαφόρων..*μεγεθῶν*.....

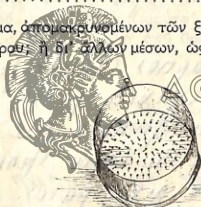
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ *σαρώθρου*, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

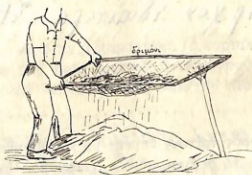
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο· παλίο· δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀρυλόρος

δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Ὁ ἀποχωρισμὸς τῶν δημητριακῶν ἀπὸ
τὰ ἄχυρα γίνεται μὲ τὰ προαναφερθέντα
νὰ κούρευα .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυροί ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ .....

Ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν τὸ μάρτυρ
μα γίνεται μὲ τὸ δούλο φτυάρι διὰ
ματι βουήματα. Διὰ χαράσσειν σωρὸς
ἐπὶ τῆς σωροῦ ἐμπηγνύετο καὶ ἐργαλεῖον
τοῦ λιχνίσματος .....

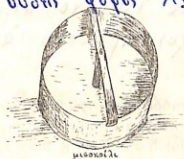
- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

Διὰ ὑψήρων ἰδιαίτερα θεμέλια .....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὅλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ὅλωνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

ἔχεν κτλ. ὁ χωρητικὸς τοῦ καρπού· εἴ· ἡμετέρας μετὰ
χαιουμένης καὶ κορήχου μετὰ ὄργανον μετρη-
βίω· κτλ. κούτρα χωρητικότητος 12 ὀκάδων
οὐδὲν φόρος διχωριστὸς κατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ κορήχου

μισοκαίλι

χοῦ=λοῖ

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

κατεβάλλοντο τὸ παπαδιάτικο καὶ τὸ
ἀγροφυλακιάτικο ἀναρχῶς πῆς παραγω-
γῆς· μετὰ μετρον μετρήβίω· κτλ. κούτραν...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

Ἡ ἀποθήκευσις ἐγένετο ἐντὸς τῆς οἰκίας·
εἰς εἰδικὰ δοχεῖα ἀμφάρια .....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἡ ἀποθήκευσις τοῦ ἀγίου
 σου ἐγένετο εἰς ἀποθήκην ἐντὸς τοῦ
 χωρίου.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ διαδοχὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο ἀπὸ
 τῶν καλῶν ἐκείνων στάχυν πρὸ τοῦ ἁγίου
 νύμφατος.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ὁ χωρίος ἐγένετο μετὰ τὰ θεία αἶν
 κατεσκευάσθη πλέγματα.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Φωτιάς ἀνάβουν εἰς παραμονὴν τῶν
 χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου ἔτους.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Αἱ φωτιάς ἀνάβουν εἰς τὴν παρακείμεν
 τοῦ χωρίου συνήθως εἰς 12^{ην} μ.μ.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Η φωτιά δέν έχει ξεχωριστό όνομα.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

Τήν φωτιά άναπτουν τά παιδιά ή γηρίαί
14-20 έτών.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; *Αν ναι, άπό ποιον μέρος;.....

Τά κλέπτουν τά παιδιά άπό τούς άγρούς
ή εις αύτά των δίκαιών.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Η συγκέντρωσις γίνεται καί θόρυβος καί
ούχι προσχεδιασμένα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

Είνονται κρότοι καί θόρυβοι όχι όρμη
ροθιμοί.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδήματα είνονται όχι όρμη ροθιμοί
χοροί.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

καίονται... ξέρῃ... δύξα... συνήθως... κορφαί...
δένδρων:.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Δέν... γίνεται... καὶ... ὁμοιωμάτων... κτλ

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ εἰδήμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ